

R/152-109/2018.

Beszámoló

Recsk Nagyközség Önkormányzata és Önkormányzati Hivatala 2017. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96.§. (6) bekezdésében foglaltak szerint, a települési önkormányzatoknak gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készíteniük. Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997./IX. 10./ Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza.

E tartalmi követelmények függvényében adunk számot Recsk Nagyközség Önkormányzata és az Önkormányzati Hivatal 2017. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi és gyámügyi munkájáról.

Recsk nagyközség demográfiai jellemzői 2017. évben

Recsk állandó lakossága 2017. december 31-én **2788 fő**. 2017-ben születettek száma: **19 fő**, nemek szerinti megoszlása: **12 fiú és 7 leány**, 4 fővel kevesebb születés történt az előző évhez képest.

A **kiskorúak (0-18)** száma: **479 fő**.

A 6 év alattiak (0-5) száma **140 fő**,

az általános iskoláskorú (6-14) gyermekek száma: **222 fő**,

a középiskolás korúak (15-18) száma: **117 fő** volt.

A kiskorúak aránya az összlakosságban: **17,18%**.

Parádsasvár település demográfiai jellemzői 2017. évben

Parádsasvár állandó lakossága 2017. december 31-én **424 fő**. 2017-ben születettek száma: **1 fő**, nemek szerinti megoszlása: **1 fiú**

A **kiskorúak (0-18)** száma: **38 fő**.

A 6 év alattiak (0-5) száma **16 fő**,

az általános iskoláskorú (6-14) gyermekek száma: **13 fő**,

a középiskolás korúak (15-18) száma: **6 fő** volt.

A kiskorúak aránya az összlakosságban: **8,96%**.

Az adatok hivatalunk részére minden évben Recsk és Parádsasvár település vonatkozásában a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által megküldött állandó – és lakónépességi adatokat tartalmazó statisztikai állományból került megadásra.

I. AZ ÖNKORMÁNYZAT GYERMEKJÓLÉTI FELADATAI

A települési önkormányzat a gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint biztosítja a pénzbeli és természetbeni ellátásokat, a személyes gondoskodás keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

1. RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

Településünkön 2017. december 31. napján **169 fő** gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **9 fő hátrányos helyzetű, 142 fő halmozottan hátrányos helyzetű** gyermek volt, **18 gyermek** esetében csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került megállapításra, mert a Gyvt-ben meghatározott jövedelmi és jogosultsági feltételeknek megfeleltek, azonban a hátrányos vagy halmozottan hátrányos feltételek közül egyik sem állt fenn.

Recsken rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2017. december 31-én **103** család volt jogosult **169** fő gyermek jogán. A támogatott **103** család közül **50** fő volt egyedülálló szülő. Az év folyamán **5** elutasított kérelem volt, jellemző elutasítási ok: a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogosultsághoz szükséges, törvényben meghatározott értékhatárt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény - megállapítása esetén - az óvodás és általános iskolás gyermekek részére ingyenes étkezést biztosít. Továbbá évente két alkalommal, augusztus és november hónapban jogosítja a szülőt természetbeni (Erzsébet utalvány) támogatásra, gyermekenként 6500.-Ft illetve 6000.-Ft értékben, attól függően, hogy került-e hátrányos helyzet megállapításra. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményként **2017-ben 1.996.500.- Ft** került kifizetésre.

Parádsasváron mindössze **5 fő** gyermek jogán került rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben megállapításra, elutasítás nem volt. A település sajátos lakossági összetételéből adódóan hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítására egyik gyermek esetében sem állt fenn a jogosultság. Az évenként kettő alkalommal **2017-ben összesen 60.000.-Ft** került kifizetésre.

A Gyvt 21/C §-a alapján, ami 2016. 01.01-én lépett hatályba, a települési önkormányzatoknak szünidei gyermekétkeztetés keretében (tavaszi, nyári, őszi, téli) a szülő kérelmére a déli meleg étkezést a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítani kell, a hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosíthatja.

A szünidei étkezést a rövid szünetekben (tavaszi, őszi, téli) minden munkanapon, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon biztosítani kell. Ez a lehetőség 18 éves korig vehető igénybe, azoknak a jogszabályban meghatározott gyermekek számára, akik településünkön laknak, függetlenül attól, hogy éppen Parádra, Egerbe vagy más településen járnak óvodába, iskolába.

Fentiek alapján a jogszabályban meghatározott eljárásrend szerint (a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. Kormányrendelet) minden érintett szülő levélben értesítésre került, mellékelve azt a nyomtatványt, amivel az étkezést

kérheti a gyermeke számára. A tavalyi év során több olyan szülő volt, aki nem élt ezzel lehetőséggel, hiszen ennek igénybevétele nem kötelező, kizárólag kérelemre indul. Mindezek alapján az alábbi adatok mutatják a szünidei étkezés igénybevételét:

Tavaszi szünetben: 3 fő

Nyári szünetben: 14 fő

Őszi szünetben: 3 fő

Téli szünetben: 5 fő

A tavalyi évhez képest nagymértékű visszaesést mutatnak a számok. Az egyik fő problémaként azt feltételezzük, hogy nem lehet elvinni az ebédet, hiszen a jogszabály helyben történő meleg étkezést határoz meg.

Parádsasváron egyik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult szülő sem vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

3. TELEPÜLÉSI TÁMOGATÁS

A települési támogatást, mint adható támogatási formát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és Recsk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete közösen szabályozza. A döntési jogkör a polgármester és a szociális és egészségügyi bizottság hatáskörébe van. A rendkívüli települési támogatási formára már nem jár állami normatíva, mint korábban, az adható támogatásokat az önkormányzatnak kell kigazdálkodnia.

A polgármester által - rendkívüli települési támogatásként - saját hatáskörben hozott pénzbeli támogatásról szóló döntések száma 2017. évben: 36 alkalom 30 fő részére. Minden esetben szükséges volt az azonnali döntéshozatalra. Az ügyfél olyan élethelyzetben volt, ami miatt nem tudta kivárni, amíg a Szociális és Egészségügyi Bizottság összeül, elbírál, és pozitív döntés esetén a kérelmező megkapja a kért támogatást.

Parádsasváron újszülött gyermekre való tekintettel kerül 1 fő részére települési támogatás megállapításra, egyéb rászorultsági, vagy rendkívüli helyzetű megállapítás nem történt.

4. HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK

A gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása azt a célt szolgálja, hogy az oktatással, neveléssel és a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban meghatározott kedvezményekhez a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek hozzájusson. Településünkön 2017. december 31. napján **169 fő** gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **9 fő hátrányos helyzetű, 142 fő halmozottan hátrányos helyzetű** gyermek volt, **18 gyermek** esetében csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került megállapításra, mert a Gyvt-ben meghatározott jövedelmi és jogosultsági feltételeknek megfelelték, azonban a hátrányos vagy halmozottan hátrányos feltételek közül egyik sem állt fenn.

Parádsasváron mindössze **5 fő** gyermek jogán került rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben megállapításra, elutasítás nem volt. A település sajátos lakossági

összetételéből adódóan hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítására egyik gyermek esetében sem állt fenn a jogosultság.

SZEMÉLYES GONDOSKODÁS KÖRÉBE TARTOZÓ ELLÁTÁSOK

A **gyermek napközbeni ellátása** Recskén két gyermekintézményünkben, a Csengővár Óvodában és a Jámbor Vilmos Általános Iskolában történik.

Gyermekétkeztetés során **normatív kedvezmény** illeti meg:

- a három és több gyermekes családokban élőket,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőket
- a tartósan beteg, fogyatékos gyermekeket és sajátos nevelési igényű gyermek, illetve az óvodai ellátás során
- ha az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a mindenkori minimálbér 130%-át

A Recski Közös Önkormányzat azon gyermekek részére, akik normatív támogatásban nem részesültek, az étkezési térítési díjhoz 10%-os kedvezményt biztosított 2017. évben összesen: 209.334- Ft összegben.

Parádsasvár település nem rendelkezik saját fenntartású gyermekintézménnyel. A gyermekek óvodába és iskolába Parád község intézményeibe járnak.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátás a **gyermekjóléti szolgáltatás** is.

Az Országgyűlés 2015. július 6-i ülésén elfogadta az egyes szociális gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvényt.

Az elfogadott törvény értelmében 2016. január 1-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család és gyermekjóléti *szolgálat*, (járási szinten a család-és gyermekjóléti *központ*) keretében.

Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza.

A fentiek alapján a családsegítés már nem lakosságszámhoz kötött, hanem minden esetben biztosítani kell az önkormányzatnak. A települési önkormányzatok feladatkörében marad a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. A Közös Önkormányzati Hivatal esetében a hivatal székhelye szerinti település biztosítja a szolgáltatást a közös hivatalhoz tartozó valamennyi településen.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának Gyvt.-beli szabályai is módosulnak 2016. január 1-jétől: a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.

A települési önkormányzatnak felül kellett vizsgálni a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit. Ennek keretében felülvizsgálatra került 2016. januárjában az intézmény SZMSZ-e és szakmai programja is.

Recsken a Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény önálló intézményként működik, ellátja a családsegítés és gyermekjóléti szolgálat feladatait is. A fenti törvényi változások következtében 2016. január 1-től e feladatokat Parádsasvár közigazgatási területére kiterjedően is el kell látnia. Az intézmény az alaptevékenységébe tartozó szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása körébe tartozó feladatait azonban változatlanul csak Recsk közigazgatási területére kiterjedően köteles ellátni.

Erről részletesen a Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény Vezetője és munkatársa külön beszámolóban ad tájékoztatást a Tisztelt Képviselő-testület számára.

Recsk nagyközségben és Parádsasvár településen egyéb, jogszabályban meghatározott alapellátásokat (családi napközi, házi gyermekfelügyelet, helyettes szülői hálózat, átmeneti gondozás) 2017. évben nem működtettünk. A máshol igénybe vehető ellátásokat és szolgáltatásokat a családsegítő nyilvántartja és közvetíti.

A gyermekjóléti munkát civil szervezetek is segítik, akik bekapcsolódnak a gyermekek szabadidős programjainak szervezésébe, lebonyolításába. Legnagyobb segítők a recski Karitászi szervezet, mely jelentős feladatot vállal a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, anyagi és természetbeni támogatásában. Gyermekeinknek módjukban áll bekapcsolódni a helyben, civil szervezetek által szervezett sporttevékenységekbe is /pl.: repülőmodellezés, labdarúgás, asztalitenisz/, továbbá helyi civilszervezet a Rehók Recskért Hórukk Egyesület, aki szintén sok program szervezésében, lebonyolításában vesz részt, elsősorban a gyermekek számára, legtöbbször ünnepkörhöz, évszakhoz kötődően, de ettől függetlenül is.

II. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK

A települési önkormányzat **jegyzője**, feladat és hatáskörébe tartozó gyámügyi igazgatási ügyekben, **mint I. fokú gyámhatóság járt el.**

A jegyző feladat és hatáskörét a 331/2006.(XII. 23.) Korm. rendelet 3.§.(1) bekezdése határozza meg.

A jegyző hatáskörébe tartozó gyámhatósági feladatok:

- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

A Recski Közös Önkormányzati hivatalban 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező ügyintéző látja el a gyámhatósági ügyintézkedést. Az elmúlt év folyamán, **90 főszámon, 210 alszámon** összesen **300** gyámhatósági ügyirat keletkezett.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi, gyámügyi munkát meghatározó jogszabályok:

- a) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv. (Gyvt.),
- b) a végrehajtására kiadott gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997./IX. 10./ Kormányrendelet,

- c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII. 23.) Korm. rendelet,
- d) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2001. (XII.29.) Kormányrendelet, valamint
- e) a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. V. törvény.

Recsk település rendelkezik Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepcióval is. Az alábbiakban rövid bemutatása következik.

A koncepció általános célja:

A koncepció célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának megfogalmazása, konkrét helyzetelemzés alapján a megvalósítandó azonnali, rövid,- közép- és hosszú távú célok, illetve prioritások kijelölése, – a lehetőségeket feltárva – a végrehajtás módjának meghatározása, a fejlesztés folyamatos biztosításával pedig az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

Az önkormányzatok a bűnmegelőzés kulcsszereplői

Gyakorlati tapasztalat, hogy az emberek az önkormányzatokat tekintik a legelérhetőbbnek, és a legjobban tájékozottnak a potenciális és tényleges válsághelyzetek megoldásával kapcsolatosan. Az önkormányzatok ugyanakkor hatékony egyeztető és közvetítő szerepet játszanak, így megakadályozhatják, hogy a konfliktusok okozta feszültség addig a pontig jusson, ahol már a rendőrség és a bíróság beavatkozása szükséges.

Ilyen feladatok például:

- a településtervezés, ideértve a közvilágítást és az útkereszteződéseknel alkalmazott biztonsági intézkedéseket,
- a lakossági szolgáltatások nyújtása, iskolák, szociális-oktatási központok létesítése és működtetése,
- a családjóléti és családtámogatási politika, amelynek célja, hogy segítse a szülőket a felelősségvállalásban, stb.

A települési szociálpolitika

A hagyományos családszerkezet felbomlása megkérdőjelezi a korábbi generációk által elfogadott értékeket és magatartásformákat. A szülők presztízsének és felelősségérzetének csökkenése a fiatalok devianciájához vezethet. A közösségek életében jelentős szerepet játszó intézmények, amelyek korábban megszabták az egyén viselkedését, ma már nem töltik be ugyanazt a szerepet, s ez jelentősen hozzájárul elsősorban a fiatalok erkölcsi elbizonytalanodásához.

Alapvetően fontos, hogy az önkormányzat:

- tegyen lépéseket az azonos helyen, rendszeresen előforduló bűncselekmények megelőzése, megszüntetése érdekében (vendéglátóegységek ellenőrzése, közvilágítás, késő esti, éjszakai őrszolgálat, belterületen kívüli bejárások),

- tegyen meg mindent (a gyámhatóságon, a családsegítő központon keresztül) a családi erőszak ellen, lépjen fel a faji, vallási, társadalmi és nemek közti egyenlőtlenség ellen, és erősítse az állampolgári öntudatot,
- a fiatalok számára hozzanak létre tájékoztató programokat az iskolán belül és kívül,
- javítsa a sportolás és a sportlétesítmények elérhetőségének lehetőségeit mindenki számára,
- biztosítsa, hogy az ilyen sportlétesítmények a helyi közösségek életének részévé válhassanak, a lakosok magukénak érezzék azokat, hogy ezzel is csökkenthető legyen a vandalizmus és a bűnözés.

A fiatalok és a bűnözés

A fiatalkorú bűnözés aránya riasztóan magas, az elkövetők átlagéletkora csökken, egyre fiatalabbak követnek el bűncselekményeket.

A fiatalok hétvégi szórakozását gyakran kíséri alkohol- és kábítószer-fogyasztás, amit ön és közveszélyes autózással fejeznek be.

A fiatalkorú bűnözés növekedése annak tudható be, hogy a fiatalokat sújtja a családi kötelékek lazulása, a munkanélküliség, a kilátástalanság, és csábítja őket a szemük elé táruló gazdagság, az áruk sokasága, amelyeket nem engedhetnek meg maguknak.

Az önkormányzat elsődleges feladatai:

- hivatalosan el kell ismerni, hogy a fiataloknak kulcsfontosságú szerepük van a lakókörnyezetükön belül, és ezért aktívan kell törekedni a velük való együttműködésre, s ösztönözni őket, hogy vegyenek részt a közösségi életben. Fontos, hogy az iskolák hosszú távon magas színvonalú, motivált és elkötelezett pedagógusokat alkalmazzanak, így biztosítva a stabil környezetet,
- fel kell ismerni, hogy a fiatalkorú bűnözés kialakulását az alacsony iskolázottság is befolyásolja, ezért az oktatási-nevelési intézményekben lehetőséget kell biztosítani a szociális hátrányok pedagógiai eszközökkel történő leküzdésére, az esélyegyenlőség megteremtésére, a felzárkóztatásra, tanulási- magatartási problémák kezelésére, a sajátos nevelésű gyermekek ellátására,
- A tanárok, szülők, szabadidő-szervező, gyermekvédelmi felelős munkájának támogatásával kell új motivációt nyújtani a csellengő, lemorzsolódó, magatartási zavarokkal küzdő gyermekeknek,
- az olyan esetekben, ahol az iskola konkrét problémákat tapasztal, mint például a kábítószerrel való visszaélés, az egész iskolára kiterjedő szemléletet kell kialakítani, bevonva a szülőket, a diákokat, a tanárokat és a közösséget is, annak érdekében, hogy a jogszabályi kereteken belül egy megfelelő jelzőrendszer jöjjön létre.
- A Recski Jámor Vilmos Általános Iskolában is működik „Az iskola rendőre” program. A program lényege, hogy a szülők nem közvetlenül a rendőrséghez, hanem egy, az iskolával folyamatosan kapcsolatban álló rendőrhöz fordulhatnak kéréseikkel, kérdéseikkel. A program keretében az intézménnyel egy rendőr áll napi kapcsolatban, aki részt vesz az osztályfőnöki órákon, feladata többek között a közlekedésbiztonság és a bűnmegelőzés oktatása. A tanév során az iskolarendőr rendszeres kapcsolatot tart az iskola nevelőivel, diákjaival, a szülőkkel, részt vesz a jelentősebb iskolai rendezvényeken. A programon belül oktatási tematika került kidolgozásra – külön alsó és felső tagozatos gyermekek részére –, amelynek

segítségével az iskolarendőrök a gyermekek életkorának megfelelő előadásokat tartanak a különböző – a gyermekeket érintő – bűn- és baleset megelőzési témakörökben.

A program prioritásai közé tartozik a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése:

A megelőzési munkában a halmozottan hátrányos helyzetűekre, a veszélyeztetett gyermek és fiatalkorúakra, illetve a visszaesőkre kell koncentrálni elsősorban.

Összegzés

Recsk Nagyközség Önkormányzata és Hivatala a jogszabályokban meghatározott gyermekjóléti, gyermekvédelmi gyámügyi feladatait 2017. évben is megfelelően ellátta. A gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátó rendszer kiépült és működik. A pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodás körébe tartozó alapellátások a rászorulóknak részére rendelkezésre állnak. a jövőre nézve pedig Önkormányzatunk 2018. szeptemberi kezdéssel elindítja mini bölcsődei intézményi ellátást is településünkön.

Recsk, 2017. május 8.

Nagy Sándor
polgármester

Kalmárné Kovács Andrea
jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT

Recsk Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestülete az Önkormányzat gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatairól és a jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokról szóló 2017. évi beszámolót elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: jegyző